



КРАЙ ОГНИЦЕТО

Когато вечерь презъ дългитѣ зимни нощи насѣдаме край огнището, нѣкое отъ насъ, децата, ще се обърне къмъ баба и ще я замоли: „Бабо, разкажи ни една приказка!“ Баба много ни обича и не чака да я подканяме. Тя наведе глава, помисли малко и запита:

— Че коя искате, знамъ ли? Тѣ сж толкова много, и всички вече съмъ ви разправяла по еднажъ и по дважъ.

— Която искашъ, която искашъ, — обадимъ се тогава ние въ единъ гласъ, попритиснемъ се около нея и я зазяпаме въ очитѣ. Баба посмѣсти дарака подъ колѣнетѣ си, набучи нова вълна между збжитѣ, потегли отъ едната страна, потегли сетне отъ другата, съедини дветѣ вълма въ шепитѣ си и пакъ ги набучи. Збжитѣ издрѣнкатъ на припѣвъ и сякашъ се канятъ да пригласятъ. Мама натъкне по-добре прелцата въ пояса си, дигне високо ржце и завърти вретеното, като гледа съ едното си око, какъ се навива тънката нищка около него. Само татко бode съ кокалено шило суровата волска кожа и прекарва връвъ презъ дупкитѣ. Той бърза да ни приготви цървулки и, като че ли, не му се слушатъ приказки. Но ние знаемъ: започне ли баба, той ще даде ухо и самъ ще почне да се намѣсва въ приказката. А огънътъ прави червени лицата ни и играе съ малкитѣ си сини пламъчета по тѣхъ.

— Е, тогава да ви разправя за Мѣшко Голомѣшко и мечка стрѣвница.

— Разправяй, разправяй!...

— Имало едно време едно момченце, не по-малко и не по-големо отъ васъ. Казвало се Мѣшко Голомѣшко.

Ние се обърнемъ на слухъ и гледаме да погълнемъ всѣка дума отъ приказката. А думитѣ се ниятъ една следъ друга като маргаритѣ. Предъ насъ изпъкватъ какви ли не картини. Ние виждаме, какъ Мѣшко трѣгва изъ гората да дири мечката стрѣвница, какъ се срѣща съ нея, какъ се сѣоричква и какъ, най-сетне, я трѣшва на земята. Отъ очитѣ ни изкачатъ искри, а отъ устата ни похваля за Мѣшка.

— Отъ наше село ли е билъ, бабо, Мѣшко? — запита нѣкой отъ насъ.

— А че отъ где да знамъ, баби? Може да е билъ и отъ наше село, може да е и отъ друго. Приказка е.

Сега замолимъ за друга. Готови сме да се сѣрдимъ, готови сме и да заплачемъ, ако не ни разправи още една и още една. Баба простре костелива ржка, поглади ни по главичкитѣ и почне да ни утешава. Нека да останѣла нѣкоя приказка и за други пжтъ — не бивало да се свършатъ всичкитѣ изведнажъ.

— Бабо, отъ книжкитѣ ли ги научи тия приказки?

Баба ме изглежда очудено. Тя клати глава. Не е отъ тамъ, не е. Никога не е ходила на училище и не знае да чете. Научила ги отъ майка си.

— А отъ где ги е чела майка ти?